

<i>preek</i>	10 juli 2022
<i>thema</i>	Jakob in Pniël : een nieuwe start
<i>tekst</i>	Genesis 32:32: “Zodra Jakob bij Peniël was overgestoken, ging de zon over hem op. Jakob liep mank”
liturgie:	Liedboek 747 (Eens komt de grote zomer)
<i>gesproken votum, groet, amen</i>	DNP Psalm 19:1,3 (De hemel prijst de HEER)
<i>gebed</i>	
<i>tien geboden =</i>	kinderlied: “Ken je Gods gebod” (op de melodie van: “Jezus zegt dat Hij hier van ons verwacht”)
<i>King’s kids naar hun club</i>	
<i>lezen Genesis 32:4-33</i>	Kerkboek 25:3 (Denk aan mij in uw ontferming)
<i>preek</i>	Kerkboek 25:5 (Louter goedheid zijn Gods paden voor wie leeft naar zijn verbond)
<i>tienerpraatje (Arjan Bos)</i>	Opwekking 574 (Groot is Hij; in canon, in drie groepen)
<i>gebed</i>	
<i>King’s kids komen terug</i>	
<i>collecte</i>	
<i>zegen met aansluitend</i>	Liedboek 416 (Ga met God en Hij zal met je zijn; in wisselzang)

In heel wat steden en dorpen is een Pniëlkerk.

Ik heb eens gekeken waar hier de dichtstbijzijnde Pniëlkerk is. Dat is in Utrecht maar je moet wel Chinees kunnen lezen als je de website van die kerk raadpleegt; de Pniëlkerk in Utrecht is namelijk sinds een jaar of tien de plek waar *Chinese* christenen bij elkaar komen.

Dan heb je ook nog de Pniëlkerk in Veenendaal. Waarom de kerk daar Pniëlkerk is genoemd, dat zou ik niet weten. Op hun eigen website heb ik geen rechtstreeks antwoord gevonden maar daar las ik wel dat de gemeente in 1956 een nieuwe start maakte en dat hun kerkgebouw toen de naam Pniëlkerk kreeg.

De gemeente waar we in Congo lid van waren, heette eerst naar de wijk waar het gebouw stond, maar op een dag kreeg de kerk en ook de gemeente de naam ‘Peniel’.

Ik heb in die tijd niet gevraagd waarom nou net voor *die* naam gekozen is. Ik heb er deze week eindelijk naar gevraagd. Patrice vond het heel leuk dat ik de vraag stelde en hij reageerde direct. Hij appte me: In de gemeente waren heel veel spanningen (het draaide om macht, het ging om diefstal van collectegeld en verder waren er tegenstellingen tussen mensen van verschillende stammen); daar kwam nog bij dat er weinig kennis van het woord van God was waardoor de meest wonderlijke beweringen werden aanvaard als waarheid; dat alles was de reden waarom de kerkenraad koos voor de naam Peniel; de kerkenraad wilde duidelijk maken dat de kerk een plaats is om God te ontmoeten en om een ander leven te leiden in aanwezigheid van God: een plek om stil te staan bij Gods belofte. Prachtig om dit te horen!

Pniël is een Hebreeuws woord: Peniël of Penuël: het gelaat van God.

Hiermee wordt aangeduid dat je oog in oog staat met God. Pniël is daarom best wel een mooie naam voor een kerkgebouw. Misschien is het ook wel een mooie naam voor ons nieuwe gezamenlijke kerkgebouw: Pniël! Zo'n soort naam helpt je om te beseffen dat er in de kerk meer is dan dat je als mensen bij elkaar komt: je staat oog in oog met de heilige God en *dat* maakt de kerk tot kerk.

Maar ik beseff dat veel mensen daar niet aan denken bij de naam Pniëlkerk. Als je al doordenkt over die naam, dan is Pniël vooral een verwijzing naar een beslissende wending in je leven.

Je kijkt terug en dat kan pijnlijk zijn.

Als je leven voor je gevoel helemaal mislukt is, dan doet het zo'n zeer om terug te kijken op wat fout gegaan is. Eigenlijk wil je dat helemaal niet.

Wat levert het op als je terugkijkt op een relatie die verbroken is? Misschien was het helemaal niet zo slim dat je er ooit aan begonnen bent en was het feitelijk vanaf het begin al gedoemd te mislukken. Of misschien is er iets in je relatie binnengeslopen wat gaandeweg je relatie helemaal bedorven heeft. Of misschien moet je toch wel spreken van schuld, en ligt de schuld vooral bij jou: dat je zo gericht was op jezelf dat je de ander niet zag zoals hij of zij *was* maar dat je de ander uitsluitend zag zoals je *wilde* of *dacht* dat hij of zij was. Terugkijken kan zo pijnlijk zijn.

Als je diep in de schulden zit, wat levert terugkijken dan op? Als je van je leven één grote chaos hebt gemaakt, dan wil je dat maar liever niet onder ogen zien. Dan sluit je er liever je ogen voor. Dat is veel prettiger dan de chaos te zien die je hebt veroorzaakt.

En als anderen je tot de grond toe hebben afgebroken ... Dat vergeet je maar liever. Als je de verschrikkelijke gebeurtenissen in jouw eigen leven op een rijtje zet word je alleen maar boos en dan beleef je opnieuw de pijn over alle onrecht die je is aangedaan.

Terugkijken is niet fijn. Je maakt maar liever een nieuwe start.

Dat is heerlijk, zo'n nieuwe start. Je kijkt niet langer terug op wat er fout ging in je relatie, maar je laat je relatie achter je. Je slaat de bladzijde om; je begint met een schone lei; je maakt een nieuwe start. Dat is best prettig.

Je laat je schulden achter je en je laat de chaos achter je waarin je terechtgekomen was en je laat de brokstukken van je leven achter je. Je kijkt niet meer terug want dat kun je niet langer verdragen. Het is voor jou verleden tijd. Het is de vorige bladzijde en je bent nu begonnen aan een nieuwe bladzijde en je wilt echt niet terugbladeren in je levensboek! Alles wat met het oude te maken heeft, schud je van je af; je verbant het uit je leven en uit je gedachten; je laat het achter je. Want je wilt opnieuw beginnen en je bent er opgelucht van en je hebt het gevoel dat je dit veel eerder had moeten doen want het voelt zó goed en zó vrij. Je begint weer echt te leven.

Je hebt het gevoel of de lange bange nacht voorbij is. Je begint aan een nieuwe dag en het wordt vast en zeker een mooie dag.

Zie je dat bij Jakob ook gebeuren? Maakt ook Jakob zo een nieuwe start? Laten we het verhaal van Jakob in Pniël gaan lezen. We lezen Genesis 32:4-33.

Als Jakob in Pniël is, heeft hij al een heel leven achter de rug.

De vlucht voor zijn broer Esau. Esau wil hem vermoorden omdat Jakob van zijn vader de belangrijkste zegen heeft gekregen.

De eenzaamheid op zijn lange reis naar Charan. Jakob moet 1.250 kilometer afleggen (dat is nog verder dan van hier naar Zuid-Frankrijk) en dat is wel ver als je het hele eind moet lopen (en als er geen fijne wandelpaden zijn en ook geen idyllische hotelletjes met een lekker bed en een heerlijk ontbijt).

Al met al heeft hij het niet eens zo slecht gedaan tot nu toe.

Hard werken bij zijn oom. Na zeven jaar denkt hij eindelijk te trouwen met de vrouw van zijn dromen maar helaas: het blijkt haar zus te zijn. Ook met de vrouw van wie hij houdt,

mag hij trouwen maar dat kost hem nog eens zeven jaar hard werken. Daarna kan hij eindelijk voor zichzelf iets opbouwen en zodoende wordt hij snel rijk.

Trammelant met z'n vrouwen. Hij krijgt heel wat kinderen bij hen maar zijn vrouwen vechten met elkaar om zijn liefde zodat het hem gaat duizelen.

Toch heeft hij zijn leven best wel aardig op de rit.

Maar hoe dichterbij Esau komt, hoe meer last hij krijgt van het verleden.

Hij herinnert zich hoe *woest* Esau was, twintig jaar geleden. Dat beangstigt hem want Esau komt eraan met een hele groep soldaten. Nu gaat Esau hem terugpakken! In zijn angst treft Jakob een aantal slimme voorzorgsmaatregelen. Hij stuurt een paar knechten naar Esau toe met grote geschenken; hij hoopt dat de woede van Esau daardoor wat afzwakt. Maar hij is er niet gerust op en daarom verdeelt hij zijn gezin en zijn spullen in tweeën. Mocht Esau de ene helft overvallen, dan houdt Jakob in ieder geval nog de andere helft over. Wat slim! Maar tegelijk ook: wat een angst!

Die nacht ziet Jakob het verleden onder ogen.

's Nachts brengt hij iedereen naar de overkant van de rivier, bij Pniël. Maar zelf gaat hij terug. Hij is alleen, helemaal alleen in de nacht. En in de nacht ziet hij iemand, iemand die hem aangrijpt en die met hem vecht. Het is een verbeterd gevecht. Het is als een worsteling, een stille worsteling die eindeloos duurt en die maar niet beslist wordt. Jakob is de sterkere. Hij vecht tegen alles en iedereen, en hij wint het. Zo is het altijd nog gegaan en zo gaat het nu ook weer: hij *wint* want hij is de sterkere. Maar daarna wordt ineens duidelijk dat hij helemaal niet de sterkere is. De ander raakt namelijk zijn heup aan en prompt is zijn heup ontwricht.

Jakob zal deze nacht nooit meer vergeten.

De rest van zijn leven wordt hij pijnlijk herinnerd aan deze nacht. Dag en nacht voelt hij z'n heup, heeft hij last van z'n heup, heeft hij misschien wel eens gevoeterd op die stomme heup van hem.

Toch hoeft hij niet in deze nacht te blijven hangen. De zon gaat over hem op.

En dat is zo'n mooi moment! Als Jakob eindelijk bij Pniël de rivier oversteekt, gaat de zon over hem op. De nieuwe dag begint. Jakob hoeft niet in de nacht te blijven. Hij hoeft niet te blijven hangen in de ellende van zijn leven. Het verleden blijft hem niet achtervolgen. Hij slaat een bladzijde om en hij mag met een schone lei beginnen. Dankzij de zon is er meer dan het donker van de nacht, meer dan de kou van de nacht, meer dan de angst van de nacht.

Jakob ziet Gods genade en wat is *dat* heerlijk.

Hij mag de dag van Christus zien. Zo kun je het wel zeggen. Jakob mag bij voorbaat genieten van wat Christus eeuwen later zal bewerken tijdens zijn leven op aarde. God kijkt vriendelijk naar Christus en God kijkt vriendelijk naar iedereen die schuilt bij Christus. Je mag ervan genieten dat de nacht voorbij is. Mensen: het is dag! de zon is opgekomen! de duisternis verdwijnt! het licht schijnt overal! Wat een geluk! Dat is iets om te vieren, dat is iets om te delen, dat is iets om als een marktkoopman uit te stallen en dan roep je naar de voorbijgangers: kom kijken wat we ontvangen hebben want dat is zo'n geluk en jij mag er ook in delen: je mag genieten van Gods genade; je hoeft niet te blijven hangen in wat pijnlijk is maar je mag naar een nieuwe bladzijde van je levensboek gaan; je hoeft niet meer terug te bladeren want als je terug zou bladeren is het niet langer leesbaar omdat Christus in grote letters zijn naam heeft geschreven dwars over die oude bladzijden heen.

Jakob loopt de nieuwe dag tegemoet.

Maar ... Jakob loopt mank.

Hij kan niet meer fatsoenlijk lopen. Hij komt gehavend uit de nachtelijke strijd. Hij vocht tegen alles en iedereen, en hij heeft het gewonnen. En toch moet hij in die wonderlijke persoon tegen wie hij vocht, zijn meerdere erkennen. Wie is dat eigenlijk?

die wonderlijke persoon? Het is een engel van God, het is *de* engel van God, het is de *grote* engel van God: God zelf, of liever gezegd: Gods Zoon die zijn komst als mens voorbereidt: God die mens gaat worden: Jezus Christus. Dat is die wonderlijke persoon tegen wie Jakob vecht en die het van Jakob lijkt te verliezen maar die Jakob toch te sterk af is omdat hij zijn heup ontwricht. Jakob loopt mank.

Zolang hij lopen kan, loopt hij mank.

Bij elke kreupele stap die hij zet, herinnert hij zich deze nacht. Hij mag de nieuwe dag tegemoet. De zon gaat op over zijn leven. Maar hij wandelt die nieuwe dag kreupel in. Elke kreupele stap moet Jakob herinneren aan de grote les van zijn leven: ‘vertrouw op God, niet op eigen kracht, vertrouw op God, niet op eigen kracht’. Hij zet zijn ene been vooruit en trekt dan z’n kreupele been bij en hij voelt het weer: ‘vertrouw op God, niet op eigen kracht, vertrouw op God, niet op eigen kracht’.

Hij draagt de gevolgen van zijn verleden met zich mee.

Hij kan zijn verleden niet ontkennen. Hij kan niet doen of het er nooit geweest is want hij gaat zo meteen Esau tegemoet en dan komt hij weer met zijn verleden in aanraking. Hij mag verder want hij mag een nieuwe start maken maar hij kan zijn verleden niet dumpen. Dat zou onrecht zijn tegenover zijn broer Esau. Hij wordt, zolang hij loopt, pijnlijk aan zijn verleden herinnerd.

Daar zorgt God persoonlijk voor.

Dat is voor mij in deze geschiedenis een belangrijke ontdekking. Je leest eerst: “Zodra Jakob bij Peniël was overgestoken, ging de zon over hem op”. Maar direct er achteraan komt een toevoeging: “Jakob liep mank”. En je weet dat dat komt door God. Daar trek ik een belangrijke les uit:

Geen mens kan en mag zijn verleden ontkennen.

Dat vindt God niet goed. Het lijkt je misschien wel *prettig* als je de chaos van je huidige leven gewoon kunt laten liggen. Je duwt het van je af en je doet net of je weer blanco van start gaat. Zo’n nieuwe start zou ik je graag gunnen. Maar het kan niet want je bent niet blanco. Je kunt het niet *maken* om de chaos van je huidige leven gewoon maar van je af te schudden en klaar. Je knijpt er tussen uit en een ander moet het maar opruimen. Dat zou fijn zijn voor jou als je het zo zou kunnen doen, maar het is liefdeloos en onrechtvaardig tegenover de ander. Daarom vindt God het niet goed dat je je zo opstelt.

God vraagt van je dat je je verantwoordelijkheid oppakt.

Als iets pijn doet in je leven, benoem het dan ook als pijn. Als iets fout is in je leven, benoem het dan ook als fout. Als er zonde is in je leven, erken dan dat het zonde is. Zie het eerlijk onder ogen, niet om er mee te blijven zitten, maar om schoon schip te maken, om vergeving te ontvangen, om gezegend te worden, om verder te kunnen.

Zo mag je verder. Zo kun je vakantie houden. Zo kun je het leven vieren. ‘Vertrouw op God, niet op eigen kracht, vertrouw op God, niet op eigen kracht’.

Amen!